

the help of Munich diagnostic card. These scales helped to determine the real psychophysical age and examine the dynamics of children psychophysical development manifested in obtaining basic motor skills and forming basic psychic qualities. Taking the flexibility, availability and informativeness of the described tests the experiment involved the assessment of stages of psychophysical development and the formation of psychic qualities as well as the determination of the real psychophysical age of 3-4-year-old children with motor disturbances.

Keywords: Bobath-therapy, Munich diagnostics card, psychomotor development, children of preschool age, motor disturbances.

Подано до редакції 21.12.2015

Рецензент: д. пед. н., проф. О. П. Романчук

УДК: 373+001.895-047.64+37.091.2

Вікторія Вікторівна Ягоднікова,
кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри психології та загальнонаукових дисциплін,
Одеський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП»,
вул. Чорноморського козацтва, 19, м. Одеса, Україна

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ У ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

У статті здійснено аналіз специфіки управління педагогічними інноваціями у навчальному закладі та виховному процесі. Досліджено особливості управління інноваціями у виховному процесі, визначено і охарактеризовано рівні і методи управління інноваціями у виховному процесі загальноосвітньої школи.

Ключові слова: управління, інновації, управління інноваціями, виховний процес.

Постановка проблеми. Інноваційні процеси, що відбуваються сьогодні у всіх сферах життєдіяльності нашого суспільства, сприяють тому, що вітчизняна освіта стає пріоритетним фактором розвитку соціально-економічного, суспільно-політичного та духовно-культурного життя держави. В цих умовах виникає гостра потреба визначення і реалізації нової стратегії виховання «як багатоконпонентної та багатовекторної системи, яка великою мірою формує майбутній розвиток Української держави» [1]. Оскільки всі кардинальні, динамічні та прогресивні зміни відбуваються шляхом створення і впровадження інновацій, то виникає нагальна необхідність у розв'язанні інновацій у виховному процесі сучасної школи, якість і ефективність яких забезпечується за умови їх управління. Саме від ефективного управління інноваціями у виховному процесі загальноосвітньої школи залежить сформованість особистості учня суб'єкта громадянського суспільства, громадянина-патріота України, здатного до повноцінного життя у сучасному світі та творчого його перетворення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми, свідчить, що питанню управління освітніми інноваційними процесами присвячено дослідження Л. Буркової, Л. Ващенко, В. Гурова, Л. Даниленко, Г. Ельконіна, Л. Зайцевої, Г. Коротько, В. Лазарева, О. Мармози, В. Малихіної, С. Ніколаєнко, В. Петрова, М. Потомніка, Т. Рабченюк та ін. У працях обґрунтовано теоре-

тичні основи управління освітніми інноваційними процесами, розроблено моделі та механізми системи управління інноваційними процесами.

Дослідниками систематизовано досвід управління інноваційними процесами у навчальних закладах, виділено цільовий аспект такого управління. В наукових працях учених останнього десятиліття – Н. Клокар, В. Олійника, В. Паламарчука, В. Пінчука, І. Загвизинського, М. Кларіна, В. Лазарева, М. Поташника, О. Хомеріки, Т. Шамової – висвітлено питання організації інноваційних процесів та технології управління ними.

Слід зазначити, що науковцями і практиками внесено вагомий вклад у розв'язання загально педагогічної проблеми управління інноваціями. Водночас, існує дуже мало досліджень з проблеми управління інноваціями у виховному процесі, яке, безумовно, має свої особливості і потребує окремого дослідження. Тому **метою статті** є дослідження особливостей управління інноваціями у виховному процесі загальноосвітньої школи.

Виклад основного матеріалу. Оскільки питання управління є предметом досліджень таких наук, як філософія, менеджмент, економіка, політика, соціологія, юриспруденція, психологія, педагогіка, то цю проблематику визнають загальнонауковою. Управління у загальному визначенні трактується як елемент, функція організованих систем різноманітної природи, що забезпечує збереження їх певної струк-

тури, підтримки режиму діяльності, реалізацію їх програм [2].

Управління інноваціями у менеджменті визначає своїм об'єктом процес наукових досліджень, прикладних розробок, створення дослідних взірців і втілення нового у виробництво. В управлінні інноваціями оперують складними цілями, що покликані вирішувати такі завдання: зіставлення існуючого стану з бажаним – функція ініціативи; вироблення керівних вимог до дії – інструмент управління; визначення критеріїв оцінки інформації та вибору альтернатив – прийняття рішень; забезпечення безконфліктного співіснування осіб, що приймають рішення – інструмент координування; створення необхідних передумов управління – інструмент запуску інноваційного процесу [3].

Управління педагогічними інноваціями як вид соціального управління, що підтримує цілеспрямованість і організованість інноваційних процесів у системі освіти, розглядає І. Дичківська, виокремлюючи такі структурні компоненти управлінської діяльності: постановка мети; планування або прийняття управлінських рішень; організація виконання рішень; контроль за результатами інноваційної діяльності; регулювання (або корекція) нововведення; аналіз результатів.

Для забезпечення якості та ефективності окремих нововведень і загального інноваційного процесу в управлінні необхідно враховувати, відстежувати, прогнозувати наслідки інновацій для системи управління; закладу освіти; психологічного клімату всередині управлінської спільноти; кожної частини об'єкта управління; кожного управлінця. Все це, на думку дослідниці, виокремлює управління педагогічними інноваціями у самостійний вид діяльності, автономну наукову проблему [4].

На думку В. Сгадової, управління інноваціями є новою функцією сучасного навчального закладу, що зумовлена викликами часу, потребою своєчасно й адекватно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі. Під управлінням нововведеннями дослідниця розуміє процес планування, організації, регулювання і контролю впровадження інновацій у шкільну практику, результат якого є розроблені та експериментально апробовані авторські навчальні програми, концепції, методики, освітньо-виховні технології [5]. Однак, автор у своєму дослідженні обмежується тільки організацією експериментальної діяльності.

Слід зазначити, що управління інноваціями у навчальному закладі розглядається через методи і діяльність з забезпечення вимог якості освіти і виховання.

Заслуговує на увагу досвід Центра інноваційного розвитку освіти Харківської академії неперервної освіти [6], де створена система управління інноваційної діяльністю освітнього закладу в регіоні, що передбачає:

- вибір інноваційної ідеї, розроблення плану впровадження;
- організацію експертизи програми (плану) впровадження інновації;

- теоретичну, науково-методичну підготовку педагогів до роботи в інноваційному режимі, створення сприятливого психологічного клімату;

- адаптацію нововведення до умов навчального закладу;

- визначення ступеня ефективності інновації та результативності діяльності колективу;

- прийняття рішення про доцільність подальшого впровадження інновації;

- організацію роботи закладу з урахуванням нової технології.

Дослідник С. Сидоров особливу увагу звертає на управлінську підтримку як один з методів (потужних напрямків) управління інноваціями в сільській школі, що реалізується у комплексі заходів з активізації інноваційної діяльності. До таких заходів дослідник відніс: виявлення ініціатив і педагогічної творчості через систему індивідуалізованої внутрішньошкільної творчості; надання індивідуальної допомоги, формування творчих та інноваційних груп; матеріальне та моральне симулювання [7].

Управлінська підтримка, за С. Сидоровим, може бути прямою чи опосередкованою. До прямої підтримки дослідник відніс чіткі однозначно сформовані вказівки керівника про допомогу певному співпрацівнику, дії керівника, спрямовані на підвищення статусу співпрацівника у колективі (схвалення, підвищення, збільшення окладу тощо). Опосередкована підтримка полягає у створенні умов для прояву співпрацівником ініціативи і творчості, щоб він мав змогу розвинути та впровадити в практику власні ідеї, відчув свою значущість і цінність досягнутих результатів тощо. Управлінська підтримка, на думку дослідника, охоплює різні стадії освітніх ініціатив і педагогічної творчості, маючи на кожному етапі свою специфіку завдяки різноманіттю управлінських задач і поєднання прийомів управлінської підтримки [7].

Оскільки предметом нашого дослідження є управління інноваціями саме у виховному процесі загальноосвітньої школи, розглянемо особливості управління виховним процесом. Так, М. Фіцула вважає, що управління процесом виховання повинно спрямовуватися на встановлення гармонійних стосунків між вихованцями і вихователями на демократичних і гуманістичних засадах та потребує постійного вивчення результатів виховної роботи, рівня вихованості учнів, виховних можливостей педагогічного колективу та батьківської громади, коригування змісту і методики виховного процесу з метою їх удосконалення [8].

Розглядаючи управління з позиції процесу організації суспільних відносин, Л. Канішевська вважає, що наукове управління виховним процесом передбачає глибоке і всебічне знання об'єктивних законів формування особистості школяра і можливість на їх основі «організувати реальний виховний процес, глибоко вивчати процес усебічного розвитку школярів, причини і наслідки тих або інших аспектів поведінки, враховувати сукупність чинників, які впливають на

дітей» [9, с. 290]. Розроблена науковцем прикладна схема управління позаурочною виховною роботою включає аналіз, контроль, регулювання, організацію та планування [9, с. 292].

Спираючись на аналіз першоджерел і педагогічну практику та ґрунтуючись на тому, що управління інноваціями у виховному процесі загальноосвітньої школи є процесом розробки чіткого алгоритму та послідовності впровадження інновацій у виховний процес, пов'язаний з рішенням конкретних задач ефективного забезпечення створення, засвоєння, впровадження, поширення інновацій у виховному процесі, управління інноваціями у виховному процесі розглядається як частина інноваційної виховної діяльності, що вирішує питання цілепокладання, планування, організації, реалізації, регулювання (коригування), контролю процесів розробки і засвоєння інновацій у виховному процесі з отримання якісних результатів виховання.

Дослідники організаційної структури управління освітою виділяють три рівні управління: інституційний (загальнодержавний), регіональний та шкільний (рівень загальноосвітнього навчального закладу). Зокрема, у загальноосвітній школі виокремлюють декілька рівнів управління виховним процесом. Розглянемо їх більш детально, особливу увагу приділяючи управлінню інноваціями у виховному процесі загальноосвітньої школи. Зауважимо, що інноваційна політика школи потребує нових змін і нововведень у структурі управління:

I рівень – директор – визначає провідні перспективні напрями розвитку школи загалом та виховного процесу зокрема, накопичує ресурс та інноваційний потенціал школи, забезпечує добір і розподіл педагогічних кадрів, об'єднує колектив школи навколо головної мети, створює інноваційний клімат, в якому педагоги й учні відчувають себе вільними, повністю вмотивованими, готовими до творчої діяльності; підтримує та стимулює педагогів до інноваційної та експериментальної діяльності, сприяє формуванню і розвитку інноваційності як провідної якості професійно-педагогічної культури педагогічного колективу; створює умови для інтерактивної взаємодії учасників навчально-виховного процесу, приймає управлінські рішення щодо створення і впровадження інновацій у виховний процес; здійснює внутрішньошкільний контроль інноваційного процесу та моніторинг результативності інновацій, надає допомогу учнівському самоврядуванню, організовує роботу з педагогічним колективом, батьками та громадськістю. До управлінського арсеналу директора школи входять нові функції, зокрема, організація аналітичної, діагностичної та науково-дослідної діяльності, наукової експертизи та прогнозування.

II рівень – заступники директора – беруть участь у прийнятті управлінських рішень щодо інноваційного процесу та моніторингу результатів інновацій, реалізують управлінські рішення відповідно до своїх повноважень, організовують інноваційний процес, розпо-

діляють обов'язки між педагогами і працівниками школи, розробляють різноманітні форми та види педагогічної діяльності для здійснення права вибору та адаптації членів педагогічного колективу до інноваційної діяльності. Заступник директора з виховної роботи здійснює керівництво процесом створення та впровадження інновацій у виховному процесі школи, організовує роботу з класними керівниками, сприяє розвитку інноваційно-виховальної компетентності педагогів, забезпечує науковий, організаційно-методичний та психолого-педагогічний супровід інноваційної виховної діяльності, активно взаємодіє з учнівським самоврядуванням та батьками.

III рівень – учителі, вихователі, класні керівники – беруть участь в управлінні інноваціями у виховному процесі відповідно до позиції, яку вони займають в інноваційному процесі (педагоги-новатори, виконавці тощо). Переважно виконують рішення, безпосередньо здійснюють управління інноваціями у виховному процесі класних колективів, здійснюють інноваційну виховну діяльність.

IV рівень – батьки – беруть участь в управлінні інноваціями у виховному процесі, створюють батьківські об'єднання, активно взаємодіють з керівництвом, педагогами школи та учнівським самоврядуванням.

V рівень – учні – беруть участь в управлінні інноваціями у виховному процесі через систему учнівського самоврядування та активної взаємодії з усіма учасниками виховного процесу.

Зазначимо, що педагоги, батьки та учні є суб'єктами управління, вони є ініціаторами інновацій у виховному процесі, беруть участь у прийнятті рішень щодо пошуку, створення, впровадження, застосування і поширення інновацій у виховному процесі.

Аналіз наукової літератури та практика свідчать, що управління інноваціями у виховному процесі стає ефективним за умови, якщо суб'єкти управління застосовують такі методи управління:

- організаційно-розпорядницькі – система організаційно-розпорядчих впливів, спрямованих на досягнення поставленої мети. Це інструктаж, нормування, різні розпорядчі акти;
- організаційно-педагогічні – проведення науково-практичних конференцій, серпневих нарад учителів, семінарів, диспутів, педагогічних читань;
- соціально-психологічні – методи формування суспільної свідомості, морального стимулювання (заохочення і покарання), методи впливу на педагогічних працівників на основі використання традицій педагогічного колективу (посвячення молодого педагога, звіти творчих учителів), створення позитивного психологічного клімату в колективі, а також методи соціологічних досліджень (анкетування, інтерв'ю, тестування, використання різноманітних соціометричних методик), які дозволяють визначити сформованість громадської думки, рівень задоволення роботою;

- фінансово-господарчі – преміювання, підвищення оплати праці за результатами атестації, створення необхідної матеріальної бази;

- економічні методи – економічне планування та бюджетне управління.

Узагальнюючи вищезазначене, можна висловити думку, що суттєву роль в успішному управлінні інноваціями у виховному процесі загальноосвітньої школи відіграють такі елементи: ціль, форми, методи, засоби управлінського впливу, функціональний склад, організаційні структури, технології та підходи, які визначають характер цілепокладання, планування нововведень, їх організацію, керівництво, регулювання та контроль. Особливе значення у цих процесах має взаємодія суб'єктів управління, які є ініціаторами інновацій у виховному процесі, активними учасниками у прийнятті управлінських рішень щодо пошуку, створення чи перетворення, впровадження, застосування і поширення інновацій у виховному процесі загальноосвітньої школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді (6 червня 2015 року). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/

2. Большой энциклопедический словарь [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dic.academic.ru/contents.nsf/enc3p/>

3. Павленко І. А. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч.-метод. посібник [Електронний ресурс] / І. А. Павленко, Н. П. Гончарова, Г. О. Швиданенко – К.: КНЕУ, 2002. – 150 с. – Режим доступу : <http://ubooks.com.ua/books/000141/inx.php>.

4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник / І. М. Дичківська. - К.: Академвидав, 2004. - 352 с.

5. Стадова В. В. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності / В. В. Стадова // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психоло-

гії проф. освіти АПН України, Запоріж. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти. – К., Запоріжжя, 2001. – Вип. 19. – С. 64–67.

6. Джерело педагогічної майстерності. Інноваційний освітній простір Харківщини : науково-методичний журнал. – Випуск №1(38). – Харків: ХО-НМІБО, 2007. – 132 с.

7. Сидоров С. В. Управление процессами в школьном инновационном менеджменте: науч.-метод. пособие / С.В. Сидоров; под ред. С.А. Репина. – Шадринск : Шадринский Дом печати, 2007. – 95 с.

8. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник. [Вид. 2-е, випр., доп.] / М. М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2005. – 560 с.

9. Канишевська Л. В. Виховання соціальної зрілості старшокласників загальноосвітніх шкіл-інтернатів у позаурочній діяльності: монографія / Л. В. Канишевська – К.: ХмЦНП, 2011. – 368 с.

10. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник. [Вид. 2-е, випр., доп.] / М. М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2005. – 560 с.

11. Сидоров С. В. Управление процессами в школьном инновационном менеджменте: науч.-метод. пособие / С.В. Сидоров; под ред. С.А. Репина. – Шадринск : Шадринский Дом печати, 2007. – 95 с.

12. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник. [Вид. 2-е, випр., доп.] / М. М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2005. – 560 с.

13. Канишевська Л. В. Виховання соціальної зрілості старшокласників загальноосвітніх шкіл-інтернатів у позаурочній діяльності: монографія / Л. В. Канишевська – К.: ХмЦНП, 2011. – 368 с.

REFERENCES

1. *Kontseptsii natsionalno-patriotichnoho vykhovannia ditei i molodi (6 chervnia 2015 roku) [Concepts of national education of children and youth]*. Retrieved from: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/ [in Ukrainian].

2. *Bolshoy entsiklopedicheskiy slovar [Big encyclopedic dictionary]*. Retrieved from: <http://dic.academic.ru/contents.nsf/enc3p/> [in Russian].

3. Pavlenko, I. A., Honcharova, N. P., Shvydanenko, H. O. (2002). *Ekonomika ta orhanizatsiia innovatsiinoi diialnosti: navch.-metod. posibnyk [Economics and organization of innovative activities: textbook]*. Kyiv: KNEU. Retrieved from: <http://ubooks.com.ua/books/000141/inx.php> [in Ukrainian].

4. Dychkivska, I. M. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnologii: navch. posibnyk [Innovative*

educational technologies]. Kyiv: Akademvydav [in Ukrainian].

5. Shadova, V. V. (2001). *Innovatsiina spriamovanist pedahohichnoi diialnosti [Innovative orientation of educational activity]*. *Pedahohika i psykholohiia formuvannia tvorchoi osobystosti: problemy i poshuky: Zb. nauk. pr. – Pedagogy and psychology of creative personality formation: problems and seeking: collection of scientific works, 19, 64-67*. Kyiv, Zaporizhzhia [in Ukrainian].

6. *Dzherelo pedahohichnoi maisternosti [Source of pedagogical mastership]*. *Innovatsiinyi osvittii prostir Kharkivshchyny : naukovo-metodychnyi zhurnal – Innovative educational environment of Kharkiv region: academic journal. (2007). (Vol. 1(38))*. Kharkiv: KhONMIBO [in Ukrainian].

7. Sydorov, S. V. (2007). *Upravlenye protsessamy v shkolnom innovatsionnom menedzhmente: nauch.-*

metod. posobye [Managing the processes in school innovative management]. Repin, S. A. (Ed). Shadrinsk: Shadrinskyi Dom pechaty [in Russian].

8. Fitsula, M. M. (2005). *Pedahohika: navchalnyi posibnyk. [Pedagogy: textbook].* (2nd ed., rev.). Kyiv: Akademvydav [in Ukrainian].

9. Kanishevska, L. V. (2011). *Vykhovannia sotsialnoi zrilosti starshoklasnykiv zahalnoosvitnikh shkil-internativ u pozaurochnii diialnosti: monohrafiya [Upbringing social maturity in senior students of secondary schools-boarding homes in extracurricular activities: monograph].* Kyiv: KhmTsNP [in Ukrainian].

Виктория Викторовна Ягодникова,
кандидат педагогических наук, доцент,
профессор кафедры психологии и общенаучных дисциплин,
Одесский институт ЧАО «ВУЗ «МАУП»,
ул. Черноморского казачества, 19, г. Одесса, Украина

ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИЯМИ В ВОСПИТАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ШКОЛЫ

В статье проанализированы особенности управления педагогическими инновациями в учебном заведении и воспитательном процессе. Управление педагогическими инновациями рассматривается как вид социального управления, которое обеспечивает целенаправленность и организованность инновационных процессов в системе образования и содержит такие элементы: постановка цели, планирование или принятие управленческих решений; организация выполнения решений, организация выполнения решений; контроль над результатами инновационной деятельности; регулирование или корректирование нововведения, а также анализ результатов. Установлено, что управление инновациями в учебном заведении осуществляется через методы и деятельность по обеспечению требований качества образования и воспитания. На основе анализа научных источников выявлено, что управление инновациями в воспитательном процессе общеобразовательной школы является процессом разработки четкого алгоритма и последовательности внедрения инноваций в воспитательный процесс, который включает в себя решение конкретных задач эффективного обеспечения создания, освоения, внедрения и распространения инноваций в воспитательном процессе. Вместе с тем, управление процессом воспитания должно быть направлено на установление гармоничных отношений между воспитанниками и воспитателями на демократической и гуманистической основе и предполагает постоянное изучение результатов воспитательной работы, уровня воспитанности школьников, воспитательных возможностей педагогического и родительского коллективов, корректирование содержания и методики воспитательного процесса с целью их усовершенствования. Управление инновациями в воспитательном процессе рассматривается как часть инновационной воспитательной деятельности, которая решает вопросы целеполагания, планирования, организации, реализации, регулирования, корректирования, контролирования процессов разработки и усвоения инноваций в воспитательном процессе для получения качественных результатов воспитания. Выделены и охарактеризованы четыре уровня управлений, а именно: на уровне директора; заместителя директора по воспитательной работе; учителей, воспитателей и классных руководителей, родителей, школьников. Среди методов управления инновациями в воспитательном процессе общеобразовательной школы определены следующие: организационно-распорядительные, организационно-педагогические, социально-психологические, финансово-хозяйственные и экономические. Доказано, что управление инновациями в воспитательном процессе способствует определению стратегии инновационной воспитательной деятельности, стимулирует педагогов, учащихся и родителей к такой деятельности, осуществляет организацию, регуляцию и контроль над инновационным процессом в воспитании.

Ключевые слова: управление, инновации, управление инновациями, воспитательный процесс.

Viktoriia Yahodnikova,
PhD (Candidate of Pedagogical Sciences), associate professor,
Department of Psychology and General Scientific Subjects,
Odesa Institute "Interregional Academy of Personnel Management",
19, Chornomorskoho Kozatstva Str., Odesa, Ukraine

PECULIARITIES OF MANAGING INNOVATIONS IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF COMPREHENSIVE SCHOOL

The article presents the review of the peculiarities of managing pedagogical innovations in the educational process of comprehensive school. The pedagogical innovations management is considered as a kind of social management which provides the purposefulness and efficient organization of innovative processes in the system of education and involves the following elements: goal setting, planning and decision making, organization of the process of implementing decisions, controlling the results of the innovative activity, regulating or correcting the innovation as well as the analysis of the results. It has been revealed that innovations management at an educational institution is performed with

the help of methods and activities aimed at providing high quality of educational standards. Basing of the review of scientific literature it has been determined that innovations management in education is considered to be the process of developing a certain algorithm and the succession of implementing innovations into the educational process, which involves solving certain tasks of the efficient creation and implementation of pedagogical innovations at schools. Along with this, management of the educational process should be oriented at building harmonious relations between teachers and students on humanistic basis. It provides constant controlling of the results of the educational work, the level of students' manners, educational opportunities of pedagogues and parents, correction of the content and techniques of the educational process aiming to improve it. Innovations management in the educational process is a part of innovative educational activities, which solves the problems of planning, organization, implementation, regulation, and correction of the processes of developing and acquiring innovations with the view to obtain good results in education. There are the following methods of innovations management in the educational process of comprehensive school: organizational-administrative, organizationally-pedagogical, psychosocial, financial and economic. It has been proved that innovations management in the educational process contributes to the determination of the strategy of innovative educational activities; it motivates teachers, students and their parents to these activities, and provides the organization, regulation and control over the innovative process in education.

Keywords: management, innovations, innovations management, educational process.

Подано до редакції 25.12.2015

Рецензент: д. пед. н., проф. І. В. Бужина
